

19 Απριλίου, 1990

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ Μ. ΠΙΤΤΑΚΗ
ΚΑΙ ΓΙΑΝΝΟΥΛΛΑΣ Μ. ΠΙΤΤΑΚΗ, ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕ-
ΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΑΒΡΑΑΜ ΠΙΤΤΑΚΗ,

και

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΟΡΙΣΜΑ Η/ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΘΑ-
ΝΑΤΙΚΟΥ ΑΝΑΚΡΙΤΗ (CORONER) ΛΕΜΕΣΟΥ ΚΟΥ. ΣΩΤΟΥ
ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ ΣΤΗΝ ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ INQUEST 12/1986.

(Αίτηση Αρ. 149/89).

-
- Δικαιοδοσία Ανωτάτου Δικαστηρίου — Η Αίτηση Ακυρώσεως
(Άρθρο 146.1 του Συντάγματος) και Προνομιακά Διατάγματα
(Άρθρο 155.4) — Η μια δικαιοδοσία αποκλείει την άλλη — Τα
προνομιακά διατάγματα περιορίζονται στους τομείς, που δεν υπά-
γονται στην δικαιοδοσία του άρθρου 146.1. 5
- Δικαιοδοσία Ανωτάτου Δικαστηρίου — Προνομιακά Διατάγματα —
Θανατική ανάκριση — Ημιδικαστικής φύσεως πράξη — Δεν υπό-
κειται στην Αναθεωρητική Δικαιοδοσία του άρθρου 146.1 — Υπά-
γεται στη δικαιοδοσία του άρθρου 155.4 του Συντάγματος.
- Προνομιακά Διατάγματα — Certiorari — Κατά πόσο μπορεί να εκδο- 10
θεί για παράβαση των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης — Καταφα-
τική η απάντηση στο ερώτημα — Η έννοια της φυσικής δικαιοσύ-
νης καλύπτει την έννοια της δίκαιης και αμερόληπτης δίκης (fair 15
trial).
- Προνομιακά Διατάγματα — Certiorari — Διακριτική ευχέρεια — Κα-
θυστέρηση στην υποβολή της αίτησης — Παράγων, που λαμβάνε-
ται σοβαρά υπόψη.
- Δίκαιον αποδείξεως — Πόρισμα θανατικού ανακριτή — Δεν είναι 20
αποδεκτή μαρτυρία σε επακολουθούσα πολιτική δίκη σχετικά με
την αιτία του θανάτου.

Ο θανατικός ανακριτής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο θάνα-
τος του υιού και συζύγου των αιτούντων οφείλετο σε αυτοκτονία.
Οι αιτούντες ζητούν άδεια να καταχωρήσουν αίτηση για έκδοση
certiorari για να ακυρωθεί το εν λόγω πόρισμα. Ο μόνος λόγος, 25
που προβάλλουν είναι η παράβαση των κανόνων της φυσικής δι-
καιοσύνης, συνισταμένη στην παράλειψη να ειδοποιηθούν να πα-
ρουσιασθούν στην ανάκριση. Το κίνητρο είναι η επιβοήθηση αγω-
γής εναντίον ασφαλιστικής εταιρείας σχετικά με ποσό £10,000,

- 5 που θα ήταν πληρωτέο, αν ο θάνατος οφείλετο σε αμέλεια. Η αίτηση για άδεια καταχωρήθηκε τρία χρόνια μετά την έκδοση του πορίσματος του θανατικού ανακριτή. Η καθυστέρηση δικαιολογήθηκε με προβολή ισχυρισμού για άγνοια εκδόσεως του πορίσματος για μεγάλο χρονικό διάστημα. Επειδή, όμως, θα μπορούσαν, ασκώντας εύλογη επιμέλεια, να πληροφρορηθούν για το πόρισμα, το Δικαστήριο αρνήθηκε την παροχή άδειας για καταχώρηση αιτήσεως για *certiorari*.

Αίτηση απορρίπτεται.

10 Αναφερόμενες αποφάσεις:

Ramadan v. Electricity Authority of Cyprus and Another, 1 R.S.C.C. 49.

Vassiliou and Another v. Disciplinary Committee (1979) 1 C.L.R. 46.

Economides v. Military Disciplinary Board (1979) 1 C.L.R. 177.

15 *In Re Droushiotis (1981) 1 C.L.R. 708.*

Frangos v. Medical Disciplinary Board (1983) 1 C.L.R. 256.

Christofi and Others v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236.

The Queen v. Director of Great Western Railway Company, 20 Q.B.D. 410.

20 *The Queen v. Clerk of Assize of Oxford Circuit [1897] 1 Q.B.D. 370.*

Republic v. Pandelides (Coroner) Ex Parte Costas Papadopoulos (1969) 1 C.L.R. 27.

R. v. Leyland Magistrates, Ex Parte Hawthorn [1979] 1 All E.R. 209.

25 *R. v. Crown Court at Knightsbridge, ex parte Goonatilleke [1985] 2 All E.R. 498.*

Αίτηση.

- 30 Αίτηση για άδεια για καταχώρηση αίτησης για έκδοση εντάλματος της φύσεως *certiorari* για τη μεταφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο και ακύρωση του πορίσματος που εξέδωσε ο Θανατικός Ανακριτής στη Θανατική Ανάκριση Αρ. 12/86 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού.

Γ. Πιττάτζης, για τους αιτητές.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση: Οι αιτητές ζητούν άδεια για καταχώριση αίτησης για έκδοση εντάλματος της φύσεως *Certiorari*, για μεταφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο και ακύρωση του Πορίσματος, που εξέδωσε ο Θανατικός Ανακριτής στην Θανατική Ανάκριση Αρ. 12/1986 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού. 5

Ο Μάρκος Αβραάμ Πιττάκη, τέως από το Παραλίμνι, βρέθηκε νεκρός στις 27 Φεβρουαρίου, 1986, στην τοποθεσία "Καρούες" του χωριού Φοινί, επαρχίας Λεμεσού, μεταξύ του 32ου και 33ου μιλιοδείκτου του κύριου δρόμου Λεμεσού - Πλατρών - Προδρόμου, απανθρακωμένος κοντά σε ένα καταστραμμένο όχημα. 10

Οι αιτητές - πατέρας και σύζυγος του πιο πάνω - διορίστηκαν διαχειριστές της περιουσίας του στις 21 Μαρτίου, 1989. Καταχώρισαν την παρούσα αίτηση στις 22 Νοεμβρίου, 1989, με την ιδιότητά τους ως διαχειριστές. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, με βάση το Άρθρο 155.4 του Συντάγματος, σε συνδυασμό με τα Άρθρα 3 και 9 του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμου, 1964, (Αρ. 33/64), έχει αποκλειστική δικαιοδοσία να εκδίδει προνομιακά εντάλματα. 20

Το ουσιαστικό δίκαιο στα θέματα προνομιακών ενταλμάτων είναι το Αγγλικό Κοινοδίκαιο. Στην Έννομη Τάξη της Κύπρου, με το Άρθρο 146 του Συντάγματος, έχει εισαχθεί ο δικαστικός έλεγχος των εκτελεστών διοικητικών πράξεων - Αναθεωρητική Δικαιοδοσία - όπως εφαρμόζεται στην Ηπειρωτική Ευρώπη. Η Αναθεωρητική Δικαιοδοσία με το Άρθρο 146 και η Δικαιοδοσία για έκδοση προνομιακών ενταλμάτων αποκλείουν η μια την άλλη. Τα προνομιακά εντάλματα στην Έννομη Τάξη της Κύπρου περιορίζονται σε πράξεις ή αποφάσεις, οι οποίες είναι εκτός της Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας κάτω από το Άρθρο 146 του Συντάγματος - (*Hussein Ramadan and Electricity Authority of Cyprus and Another*, 1 R.S.C.C. 49, *Vassiliou & Another v. Disciplinary Committees* (1979) 1 C.L.R. 46, *Economides v. Military Disciplinary Board* 35

(1979) 1 C.L.R. 177, *In re Droushiotis* (1981) 1 C.L.R. 708·
Frangos v. Medical Disciplinary Board (1983) 1 C.L.R. 256,
Christofi and Others v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236).

5 Στην Απόφαση *Christofi and Others v. Iacovidou*,
 (ανωτέρω), αποφασίστηκε ότι ένταλμα *Certiorari* εκδίδε-
 ται για δικαστικές πράξεις και όχι για διοικητικές πρά-
 ξεις Δικαστών.

10 Το πρώτο θέμα που εγείρεται είναι αν η διαδικασία
 της θανατικής ανάκρισης και το πόρισμα του Θανατικού
 Ανακριτή υπόκεινται σε αναθεώρηση με ένταλμα
Certiorari.

15 Η απάντηση, με βάση την Αγγλική νομολογία, είναι
 καταφατική - (βλ. *The Queen v. Directors of Great Western
 Railway Company* 20 Q.B.D. 410 και *The Queen v. Clerk
 of Assize of Oxford Circuit* [1897] 1 Q.B. 370). Ενδεικτική
 για την Κύπρο είναι η υπόθεση *Republic v. Pandelides
 (Coroner) Ex parte Costas Papadopoulos* (1969) 1 C.L.R.
 27.

20 Η διαδικασία ενώπιον του Θανατικού Ανακριτή και
 το πόρισμά του είναι ημιδικαστικής φύσης και είναι
 εκτός των ορίων της Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας, κάτω
 από το Άρθρο 146 του Συντάγματος. Ένταλμα της φύσε-
 ως *Certiorari* στην πρόποσα υπόθεση μπορεί να εκδοθεί
 25 για την ακύρωση της διαδικασίας ή του πορίσματος του
 Θανατικού Ανακριτή.

Οι λόγοι που προβάλλονται από τους αιτητές είναι:
 Πρόδηλη πλάνη περί το νόμο και παράβαση των κανόνων
 φυσικής δικαιοσύνης.

30 Στην αγόρευσή του ο δικηγόρος των αιτητών περιορί-
 στηκε στο δεύτερο λόγο.

Η παράβαση των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης έχει
 αναγνωριστεί ως λόγος ακύρωσης απόφασης κατώτερου
 Δικαστηρίου, με ένταλμα *Certiorari*.

Η παράβαση των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης δεν αναφερόταν στο παρελθόν ως ένας από τους λόγους άσκησης της δικαιοδοσίας με ένταλμα *Certiorari* - (Βλ. Halsbury's Laws of England, 4η Έκδοση, Τόμος 11, παράγραφος 1529). 5

Στην υπόθεση *R. v. Leyland Magistrates, ex parte Hawthorn* [1979] 1 All E.R. 209, ο Αρχιδικαστής *Lord Widgery* είπε στη σελ. 210:-

"There is no doubt that an application can be made by *certiorari* to set aside an order on the basis that the tribunal failed to observe the rules of natural justice. Certainly if it were the fault of the justices that this additional evidentiary information was not passed on, no difficulty would arise. But the problem, and one can put it in a sentence, is that *certiorari* in respect of breach of the rules of natural justice is primarily a remedy sought on account of an error of the tribunal, ..."

Στην υπόθεση *R. v. Crown Court at Knightsbridge, ex parte Goonatileke* [1985] 2 All E.R. 498, οι Διαταγές κατωτέρων Δικαστηρίων ακυρώθηκαν για παραβίαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης. Ο όρος "φυσική δικαιοσύνη" έχει επεκταθεί για να καλύπτει και τον όρο "fair trial" ("δίκαιη και αμερόληπτη δίκη"). 20

Παραβίαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης σε διαδικασία που καταλήγει σε μια απόφαση είναι λόγος ακύρωσής της με ένταλμα *Certiorari*. 25

Αμέσως μετά το θάνατο του Μάρκου Αβραάμ Πιττάκη, στις 28 Φεβρουαρίου, 1986, δόθηκε γραπτή αναφορά στο Θανατικό Ανακριτή, με βάση το Άρθρο 10 του περί Θανατικών Ανακριτών Νόμου, Κεφ. 153, (ο "Νόμος"). 30

Ύστερα από τη συμπλήρωση των Αστυνομικών ερευνών, ο Θανατικός Ανακριτής όρισε την 18η Αυγούστου, 1986, ως ημερομηνία διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης. Στις 18 Αυγούστου, 1986, ο Θανατικός Ανακριτής

συμπλήρωσε τη θανατική ανάκριση, εξέδωσε το Πόρισμα του και συμπλήρωσε το σχετικό έντυπο, με βάση το Άρθρο 25 του Νόμου. Στο Πόρισμα αναφέρεται, μεταξύ άλλων:-

5 "Από τα γεγονότα της υπόθεσης ως αυτά έχουν εκτεθεί ενώπιόν μου, υποδηλούν ότι ο άτυχος νέος τερμάτισε αδόξως τη ζωή του υποβοηθούμενος υπό 10 ετέρου προσώπου, ήτοι της Φωστήρας Χριστοδούλου Πεγιώτου εκ της χρήσεως εκρηκτικών υλών, συνεπεία της οποίας προεκλήθη πυρκαγιά εις το αυτοκίνητο εντός του οποίου ευρίσκοντο, με αποτέλεσμα να υποστούν τα εγκαύματα τα οποία φαίνονται εις την ιατρική έκθεση.

15 Ως εκ τούτου, το εκδοθέν πόρισμα είναι ότι ο θάνατος του Μάρκου Αβραάμ Πιττάκη, οφείλετο εις αυτοκτονία διά της χρήσεως εκρηκτικών υλών."

Το Άρθρο 28(2) του Νόμου προβλέπει:-

20 "(2) The President, District Court, may examine the record of any such proceedings for the purpose of satisfying himself as to the correctness, legality or propriety of any finding or verdict and as to the regularity of such proceedings."

25 Στις 16 Σεπτεμβρίου, 1986, ο Πρόεδρος τους Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, ασκώντας την πιο πάνω εξουσία, κατάγραψε:-

"Record and Verdict examined and approved." Το Άρθρο 14(β) το Νόμου προνοεί:-

30 "(b) every interested party may appear either by advocate or in person and examine, cross-examine or re-examine, as the case may be, any witness."

Στην Ένορκη Δήλωση του αιτητή Αβραάμ Πιττάκη αναφέρεται:-

"4. Μετά τον θάνατο του ανωτέρω γιού μου εκκλοφόρησαν φήμες ότι είχε αυτοκτονήσει. Με τις φήμες αυτές διαφωνούσα έντονα και επερίμενα να γίνει θανατική ανάκριση για να μου δοθεί η ευκαιρία τόσο σαν πατέρα του όσο και σαν εκπροσώπου της περιουσίας και των συγγενών του για να παρουσιάσω πληροφορίες και θέσεις που θα κατεδείκνυαν το αντίθετο. 5

5. Παρά την ανωτέρω προσδοκία μου και παρά το ενδιαφέρον που επέδειξα υπεύθυνα πρόσωπα από την αστυνομία και αλλού μου ανέφεραν ότι δεν θα γίνει θανατική ανάκριση και ότι εν πάση περιπτώσει αν γίνει θανατική ανάκριση θα ενημερωθώ τόσο εγώ όσο και η σύζυγός του. 10

6. Ο ανωτέρω αποβιώσας γιός μου προ του θανάτου του είχε κάμει ασφαλιστικό συμβόλαιο ζωής στο οποίο υπήρχε επιπρόσθετη συμφωνία (INDORS-EMENT) για αποζημίωση από θάνατο εκ δυστυχήματος για ποσόν £10,000. Στο εν λόγω συμβόλαιο υπάρχει πρόνοια ότι σε περίπτωση αυτοκτονίας η περιουσία του δεν δικαιούται αποζημιώσεις. 15 20

7. Πριν λίγες μέρες διαπίστωσα ότι έγινε θανατική ανάκριση στο Δικαστήριο Λεμεσού στην υπόθεση 12/1986 σχετικά με τον θάνατο του ανωτέρω γιού μου και ο θανατικός ανακριτής εξέδωσε πόρισμα ή και εύρημα ή και απόφαση ότι ο θάνατος ήτο αποτέλεσμα αυτοκτονίας του εν λόγω γιού μου." 25

Το πιο πάνω υιοθετεί σε Ένορκο Δήλωση η δεύτερη αιτήτρια.

Στις 19 Ιουλίου, 1986, ο Θανατικός Ανακριτής έδωσε την ακόλουθη έγγραφη χειρόγραφη οδηγία: "Next of Kin to be notified" - ("να ειδοποιηθεί ο πλησιέστερος συγγενής"). Κάτω από το πρακτικό αυτό ο αρμόδιος υπάλληλος του Πρωτοκολλητείου έγραψε: "Next of Kin ειδοποιήθησαν 28/7/86". Ακολουθεί η υπογραφή του. 30 35

Στο πρακτικό της θανατικής ανάκρισης, ημερομηνίας 18 Αυγούστου, 1986, διαβάζουμε: "Καμιά εμφάνιση εκ μέρους των συγγενών".

- 5 Οι αιτητές περιορίζουν την παράβαση των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης στο ότι δε δόθηκε σ' αυτούς ειδοποίηση για να παρουσιαστούν και να ασκήσουν το δικαίωμά τους, δυνάμει του Άρθρου 14(β) του Νόμου. Δεν προβλήθηκε ισχυρισμός ότι έχει επηρεαστεί με οποιοδήποτε τρόπο, λόγω της απουσίας τους, το Πόρισμα του
- 10 Ανακριτή. Δεν προσβάλλεται η ουσία ή το περιεχόμενο του Πορίσματος.

- Το Δικαστήριο τούτο στο στάδιο της έκδοσης άδειας περιορίζεται στην εξέταση αν υπάρχει συζητήσιμο θέμα, με βάση το οποίο, αν δεν αντικρουστεί στην κύρια αίτηση
- 15 θα εκδοθεί προνομιακό ένταλμα.

- Τα προνομιακά εντάλματα είναι πολύ δραστικά μέτρα. Ακυρώνουν δικαστικές αποφάσεις και δικαστικές πράξεις. Καθυστέρηση στην υποβολή αίτησης για έλεγχο με προνομιακό ένταλμα Certiorari αποτελεί λόγο άρνησης
- 20 παραχώρησης της άδειας. Το Δικαστήριο ασκεί διακριτική ευχέρεια στην έκδοση του εντάλματος Certiorari. Το Δικαστήριο λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης.

- Στον Halsbury's Laws of England, 4η Έκδοση, Τόμος
- 25 1(1), παράγραφος 170, αναφέρεται:-

- "170. Delay in applying for relief. Where the High Court considers that there has been undue delay in making an application for judicial review, it may refuse to grant leave for the making of the application or any relief sought on the application, if it considers that the granting of the relief sought would be likely to cause substantial hardship to, or substantially prejudice the rights of, any person or would be detrimental to good administration. The court may consider the question of
- 30 delay of its own motion even if the respondent indicates
- 35

that no point would be taken on delay. An application for leave to apply for judicial review must be made promptly and in any event within three months from the date when grounds for the application first arose unless the court considers that there is good reason for extending the period within which the application must be made." 5

Η περιοριστική τριμήνη προθεσμία που αναφέρεται, βασίζεται σε πρόνοια Δικαστικών Κανόνων της Αγγλίας. Στην Κύπρο δεν εκδόθηκαν Δικαστικοί Κανόνες. Δεν ισχύουν οι Αγγλικοί Κανόνες, αλλά το Δικαστήριο ακολουθεί δικονομία ανάλογη με εκείνη που εφάρμοζαν τα Αγγλικά Δικαστήρια αμέσως πριν την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας. 10

Η θανατική ανάκριση έλαβε χώρα στις 18 Αυγούστου, 1986. Οι αιτητές διορίστηκαν διαχειριστές στις 21 Μαρτίου, 1989. Η παρούσα αίτηση καταχωρίστηκε στις 22 Νοεμβρίου, 1989. Οι αιτητές είναι η σύζυγος και ο πατέρας του αποβιώσαντα. Ζητούν άδεια με την ιδιότητα του διαχειριστή της περιουσίας και όχι ως σύζυγος ή πατέρας. Δικαιολογούν την καθυστέρηση με άγνοια του χρόνου διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης. Ζητούν την ακύρωση κυρίως για την επιτυχία στην αξίωσή τους σε πολιτική αγωγή πληρωμής ποσού £10,000.-, με βάση ασφαλιστικό συμβόλαιο ζωής του αποβιώσαντα. 15
20
25

Το Πόρισμα του Θανατικού Ανακριτή δεν είναι αποδεκτή μαρτυρία στην πολιτική αγωγή, στην οποία οι αιτητές - διαχειριστές αξιούν ποσό με βάση ασφαλιστικό συμβόλαιο για το θάνατο του Μάρκου Πιττάκη. Ο Θανατικός Ανακριτής δε δεσμεύεται από το Δίκαιο της Αποδείξεως. Δικαιούται να δεχθεί εξ ακοής μαρτυρία. Οι διάδικοι στην πολιτική αγωγή δεν ήταν μέρη στη θανατική ανάκριση. 30

Η θανατική ανάκριση έλαβε χώρα πάνω από τρία χρόνια πριν την καταχώριση της παρούσας αίτησης. Η πιθανή έκδοση εντάλματος certiorari και η ακύρωση της διαδι- 35

κασίας και του Πορίσματος της θανατικής ανάκρισης, ύστερα από τόσο μακρό χρόνο είναι καταστροφική για την απονομή της δικαιοσύνης, τη βεβαιότητα των δικαστικών πράξεων και, γενικά, τη λειτουργία των Δικαστηρίων.

- 5 Ο πατέρας και η σύζυγος του αποβιώσαντα μπορούσαν με εύλογη επιμέλεια να πληροφορηθούν από το 1986 για τη διεξαγωγή της θανατικής ανάκρισης και το πόρισμα του Θανατικού Ανακριτή. Μπορούσαν να αποταθούν, είτε στην Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού, είτε στο Πρωτοκολλητήριο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού.
- 10 Στις Ενόρκους Δηλώσεις τους δεν αναφέρουν ότι αποτάθηκαν σε οποιοσδήποτε από τις πιο πάνω αρμόδιες αρχές.

- Ο χρόνος μεταξύ της ημερομηνίας της θανατικής ανάκρισης και της καταχώρισης της παρούσας αίτησης είναι
- 15 τόσο μεγάλος, που δεν επιτρέπει στο Δικαστήριο να ασκήσει τη διακριτική του ευχέρεια υπέρ των αιτητών.

Δεν παραχωρείται άδεια. Η αίτηση απορρίπτεται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.